

Verslag van het maatschappelijke en politiek debat, gehouden op 1 februari 2017

MOC Schilderswijk

Veel gezichten, één hart

Het gezamenlijk initiatief tot dit debat is van MOC Schilderswijk, een laagdrempelig ontmoetingscentrum, en Delen Achter De Duinen, een al 5 jaar bestaand anti armoede platform met 60 participerende organisaties.

Aanleiding vormen de landelijke verkiezingen op 15 maart. Lopen de spanningen nu echt op of is dat maar schijn? Hebben we niets meer voor elkaar over of valt dat wel mee? Gaat u stemmen? Ja toch, of heeft u gegronde redenen om dat niet te doen?

Op de drukbezochte avond genieten sommigen van ons eerst van een heerlijke maaltijd (dank MOC!) en het strijdbare koor Jan en Alleman om vanaf 20:00 uur te starten met het debat.

Marie-Anne van Erp heet een ieder van harte welkom. Henk Baars vertelt hoe DADD het veelkoppige monster armoede probeert te bestrijden, waarna de gespreksleider, Bert van Alphen het woord neemt en de kandidaten voorstelt.

Vanuit de politiek zijn aanwezig:

- **Daniel de Wit, kandidaat kamerlid voor SP**

Nummer 24 van de lijst. Vader van twee jonge kinderen, woont in Amsterdam. Wil de 2^e Kamer in omdat hij meer zeggenschap wil voor de mensen. Zorg en inkomenspositie moeten beter.

- **Salima Belhaj, kamerlid voor D66**

Nummer 14 van de lijst. Woont in Rotterdam, was daar politiek leider van D66, sinds een jaar kamerlid voor D66. Ze gelooft in de kracht van mensen en van onderwijs. Wil aandacht besteden aan kans ongelijkheid.

- **Ilias Mahtab , kandidaat kamerlid voor GroenLinks**

Woont in Leiden, GroenLinks omdat die als enige visie heeft: wil een open sociale samenleving met ruimte voor iedereen. Is op zijn elfde uit Afghanistan naar hier gekomen en denkt dat oplossingen niet alleen in Nederland zijn; ook in de regio's waar nu de mensen vluchten.

- **Chris van Dam, kandidaat kamerlid voor het CDA**

Woont in Den Haag, is officier van justitie, maakt zich zorgen over wat er aan de rechterkant van het spectrum gebeurt.

- **Kirsten van Hul, Kamerlid voor de PvdA**

Nummer 8 van de lijst. Woont in Den Haag, is Oost-Europa deskundige en arabist. Heeft haar vinger opgestoken omdat vrouwen nog steeds

ondervertegen
politiek.

woordigd zijn in de

en vanuit de journalistiek:

- **Pieter Hilhorst, voormalig PvdA wethouder Amsterdam.**

We starten met een discussie over al dan niet stemmen, keuze bepalen. Welke thema's spelen daarbij?

Al snel gaat de discussie over allerlei onderwerpen rondom vluchtelingen.

Er is angst dat "onze cultuur hier", onze waarden en verworvenheden onder druk komen te staan. Er mensen hier zijn die onze taal niet spreken, zodat je ze niet kan verstaan.

Salima Belhaj complimenteert deze vrouw omdat ze haar angst durft te benoemen. De essentie om deze angst te overwinnen is het gesprek.

Kirsten van Hul wijst op een boek van Boerwinkel. Zijn uitspraak: het kan niet goed gaan met mij, als het niet goed gaat met jou is voor haar een leidraad. We zijn zo door gepolariseerd in of-of dat we het en-en niet meer zien. Nederland moet weer een ons worden, in plaats van een wij-zij.

Daniel de Wit: wil verantwoording nemen (maar zonder VVD). Mensen vluchten omdat wij bommen gooien. Dat is één van oorzaken die wij ons moeten realiseren. Als je bommen gooit, komen er vluchtelingen. Als je wilt dat mensen in eigen land blijven, moet je ze hulp bieden.

Onderwijs moet goed zijn, inspectie dus ook, en integratie is daar een belangrijk onderdeel van. Wijken moeten mengen, scholen ook, zorg dat mensen elkaar ontmoeten. Maar vang ook mensen op die op de vlucht zijn.

Chris van Dam wil twee dingen zeggen: zag het toneelstuk Strijders van het Stagehuis, wat gaat over acteurs die links en rechts Nederland verbeelden, die over (de hoofden van) Marokkanen spreken. Belangrijk om met elkaar in gesprek te komen.

Ten tweede sta ik hier voor het CDA, wij willen een morele revolutie. We moeten meer met elkaar een gemeenschap vormen en met elkaar de problemen aanpakken.

Mevrouw is nog niet helemaal gerust gesteld. Ze ziet angst, wat de integratie tegengaat, terwijl grote stromen moeten integreren.

Een ander stelt dat we om moeten leren gaan met feiten. Politici willen geen slecht verhaal vertellen en als we naar de toekomst kijken worden de vluchtelingenstromen nog vele malen groter.

Dit scenario wordt bevestigd door nog iemand, die overigens wel denkt dat we, als we samen aan de slag gaan, er wel komen.

Hoe houden we de politiek betrokken?

Chris van Dam schetst hoe de CDA-fractie op de fiets de stad in gaat.

In de Kamer zijn er 150 mensen, die het land in gaan. Door het over reële thema's te hebben die de mensen echt bezig houden. Niet door enorme veranderingen aan te brengen in kiessystemen; daar zitten de mensen helemaal niet op te wachten. Ken elkaar en weet elkaar te vinden.

Daniel de Wit: steeds meer mensen voelen zich eenzaam en vergeten. Mensen moeten meer zeggenschap krijgen. Huurders, werknemers. En ze moeten serieus worden genomen. Als de uitkomst van een referendum nee is, is dat nee. Wij zijn voorstander van het correctief referendum, waarvan de uitslag bindend is.

Salima Belhaj: politici maken de samenleving niet, dat doen we samen. Bijvoorbeeld door de budgetten bij de bewoners te leggen. Het klimaat is al jaren een onderwerp bij D66. Veel oorlog komt voort uit klimaatproblemen. We moeten actief bezig zijn in landen, chaos voorkomen. Actief en strijdvaardig blijven.

Kirsten van Hul noemt nabuurschap. De buurt die voor elkaar zorgt. Ik mis dat nabuurschap in de grote steden. Hoe zorgen we met elkaar, ook in de steden, voor het maatschappelijke nabuurschap? We moeten dat zelf leven.

De ervaring van Ilias Mahtab is dat er zorgen zijn, maar de burger is niet stom. Het gesprek moet er altijd zijn. Het linkse alternatieve verhaal biedt oplossingen. Het zoeken naar overeenkomsten, in plaats van verschillen aanwijzen. Mensen in hun kracht zetten, in plaats van alleen maar de verantwoordelijkheid toeschuiven.

Mevrouw: verandering komt van onderaf en van binnen uit. Niet ver weg kijken, maar naar onszelf kijken. Wat kan jouw bijdrage zijn? WE kunnen zelf veel doen, begin bij ons zelf.

Meneer: die mevrouw legt de schuld bij ons, bij de burger. Maar de schuld ligt bij overheden. De Irak-oorlog zorgt voor vluchtelingenstromen. Christelijke partijen en de VVD ook steunden die oorlog.

Henk Baars: is ongerust over het verloop van de discussie, hij ziet mensen weglopen. Misschien blijven we een beetje te vaag met elkaar. Politici spreken over nabuurschap. Dat doen we zelf wel. Ik wil dat jullie armoede bestrijden; de uitkeringen zijn te laag.

Bert van Alphen zwakt hem af: heeft de politici hier immers ook nog niet naar gevraagd.

Dan gaan we naar de stellingen:

- 1) Het basisinkomen moet er nu echt eens van komen. Het perverse moeras van regelingen omtrent uitkeringen, toeslagen en huursubsidies heeft zijn tijd gehad.

Salima Belhaj: dit ligt bij ons erg gevoelig. We hebben voorstanders en twijfelaars. Ze zagen wel iets in de experimenten, maar de minister heeft hier een streep door getrokken. Dat is jammer.

Kirsten van Hul: wij zijn voor bestaanszekerheid en voor goede experimenten. Het Terneuzenexperiment paste niet binnen de regels van de Participatiewet. Daar wordt nu over doorgesproken. Wij zijn ook voor het experiment. Basisinkomen voor iedereen is heel duur; we moeten maatwerk blijven leveren. Meer mensen aan het werk.

Ilias Mahtab: Groen Links is voor experimenteren. We hebben een groot probleem met de uitkeringen, het moeras van de bureaucratie verdient veel aandacht, ook de inkomensverschillen. We moeten mensen in hun kracht zetten en 400.000 kinderen leven in armoede. Inkomensverschillen moeten kleiner. Deze punten vind ik belangrijker dan het basisinkomen.

Pieter Hilhorst: Angst bij basisinkomen is dat de mensen die nu thuis zitten helemaal verwaarloosd gaan worden. Geef mensen een basisbaan, waar ze van alles naast kunnen doen.

Chris van Dam: ziet in het basisinkomen ongelijkheid naar de mensen toe die werken. We moeten geen vaagheden verkopen die we niet kunnen betalen. Participatie inkomen; mensen die wel een prestatie leveren, daar zijn we erg voor. Om te kijken wat we daar mee kunnen.

Daniel de Wit: deze discussie over het basisinkomen is vooral een product van falend beleid. Lonen moeten minimaal 10% omhoog, de gekoppelde uitkeringen ook. De tegenprestatie zoals ze in Rotterdam wordt toegepast is een vorm van dwangarbeid. Mensen die eerst werk hadden zijn ontslagen en moeten vervolgens het zelfde werk doen, voor een uitkering. Stop werken zonder loon! Wat bedoelen we precies met basisinkomen; er zijn diverse vormen. Groepen als chronisch zieken zijn er echt slecht mee af. Wat mij betreft mogen mensen er niet op achteruit gaan.

Mevrouw: wordt moe van de uitspraken vooraf dat dingen niet kunnen. Er is nog zoveel onzin: jonge statushouders die geen koffie mogen schenken omdat ze een bijstandsuitkering hebben.

Meneer: ik ben voorstander van een basisinkomen omdat iedereen recht heeft op leven en bestaan. De discussie over betaalbaarheid is eigenlijk gek; er is genoeg op de aarde. Mensen die genoeg verdienen moeten verantwoording nemen voor mensen die dat niet kunnen.

Pieter Hilhorst: er wordt nu heel veel geld besteed aan uitkeringen, dat kan besteed worden aan basisbanen. Er is werk genoeg wat nu niet gebeurt. Dan kunnen heel veel mensen die nu aan de kant zitten meedoen. Het vergt wat organisatie, maar daar kan je nu mee beginnen.

Meneer: wat is het verschil tussen tegenprestatie en basisbaan?

Pieter Hilhorst: de basisbaan stimuleert om er nog wat bij te doen, je mag bijverdienen. Je hoort er weer bij en je kan kiezen wat je gaat doen.

Chris van Dam: ik ben er voorstander van dat mensen op eigen kracht hun geld verdienen.

Meneer: we hebben al heel lang een experiment met basisloon; de AOW. Daar zien we heel duidelijk van dat ze niet achter de geraniums blijven. Veel ervan zijn druk aan het werk. Werken om je geld te verdienen is een heel oude gedachte.

Mevrouw: terwijl de uitkeringen zijn verschaald, zijn de rijken veel rijker geworden. En ondertussen vertellen ze ons dat het geld er niet meer is. Er wordt ons een sprookje verteld.

Andere meneer: Pieter Hilhorst moet meer de wijken in gaan, banen zijn juist weg, dus zijn verhaal klinkt een beetje goedkoop.

Andere meneer: in de toekomst gaan er nog veel meer banen verdwijnen. In de universele rechten van de mens staat dat mensen basisrechten hebben. Het huidige systeem is failliet. Basisinkomen is een goede stap.

Andere meneer: al tien jaar betrokken bij de misstanden in de jeugdzorg. Internationale rechten van het kind worden al sinds WOII met voeten getreden. In de jeugdzorg gaat het met veel dossiers mis en er wordt weinig aangedaan, want het zijn geen kiezers. Wat gaan we in de toekomst doen voor de kinderen van dit land?

Ilias Mahtab: ik kwam hier eind 90-er jaren en toen begon Wim Kok al de ideologische veren af te leggen. Sindsdien zijn de verworvenheden uitgehold. De mensen moet weer centraal komen te staan. Ik vind ook dat geld dat over is in de zorg, besteed moet worden aan zorg.

Salima Belhaj: er gaat veel mis in de jeugdzorg. En iedere politicus vindt dat afschuwelijk en schiet in de regelreactie. Die publieke druk heeft er erg toe geleid dat iedereen zijn eigen stukje doet en de verantwoordelijkheid weer doorgeeft. Dus liever één verantwoordelijke die een oplossing zoekt.

Kirsten van Hul: kinderen zijn het belangrijkste voor de toekomst van ons land. Zij moeten niet in armoede opgroeien en daarom maken wij daar ook 100 miljoen extra voor vrij. Ook de werkers moeten we in hun kracht zetten.

Daniel de Wit: maandag was het de dag van het vergeten kind. Een aantal kinderen die in zorg zijn kwamen aan het woord. Er zijn wantoestanden. Deels door de decentralisaties en de bezuinigingen, maar deels ook door hoe de jeugdzorg is georganiseerd. Gemeenten moeten onderhandelen met de aanbieder en dat is onvoldoende duidelijk georganiseerd. Kinderen vallen buiten de boot. Dat geldt ook voor speciaal onderwijs. Leraren worden nu wegbezuinigd. We moeten in die meest afhankelijke mensen investeren.

Chris van Dam: reageert op de meneer die sprak over de misstanden in de jeugdzorg door zijn persoonlijke situatie te benoemen. Dit wordt als

onbehoorlijk ervaren. Na het debat zullen zij met elkaar praten(is ook gebeurd).

Ilias Mahtab: ik hoop binnenkort prachtige kinderen te krijgen. Wat gaat mijn kind meemaken? Welk studieadvies krijgt mijn Mohamed? Hetzelfde als Jan? Hoe gaan wij een kind op deze wereld zetten en welke waardes gaan wij meegeven?

Pieter Hilhorst: voor mensen die niet gaan stemmen omdat politici van alles beloven en niet waar maken. Wat is het minimale waarvoor je wel naar de stembus zou gaan? En ga daar voor. Probeer dat kleine verschil te maken.

Mevrouw: ik maak me zorgen over de inrichting van ons onderwijs. Onderwijs waar kinderen voortdurend onder druk staan. Het is een misdaad. Ik maak me ook grote zorgen over de grote handels- en diensten verdragen. Vorming van kinderen wordt gecommmercialiseerd. Het worden productie-eenheden, erdoorheen geperst, om te gaan verdienen voor die paar hele rijken op aarde.

Mevrouw: we spraken veel over armoede maar ik hoorde nog niet het woord geweld. Terwijl ik ervan overtuigd ben dat armoede en geweld hand in hand gaan. Oorzaken en gevolgen bij elkaar zien. Multinationals gebruiken kinderarbeid. Vluchtelingen zijn zo oud als de wereld. We moeten de oorzaken blijven zien. Met bommen gooien bereiken we niets. Er moet eerst nagedacht en gepraat worden. Ik maak me zorgen om de wereld en wordt er boos van. De mens staat niet meer centraal, maar het materialistisch denken.

Kirsten van Hul: de relatie tussen geweld, armoede en uitsluiting. Ik was slachtoffer van geweld, wat één van de redenen was voor mij om in de politiek te gaan. Inzetten op emancipatie is nog steeds nodig. Vrouwen zijn nog steeds extra kwetsbaar voor geweld. Armoede en geweld discrimineren niet. Daar moeten we beleid op maken. We moeten ook het taboe om erover te spreken doorbreken.

Salima Belhaj: de reden dat wij onderwijs belangrijk vinden is omdat dit een basis geeft waardoor mensen eerlijke kansen krijgen. Ten tweede vinden wij het niet goed dat mensen die vanuit een uitkering gaan werken nauwelijks vooruit gaan. Ze zouden bij moeten kunnen verdienen bij hun uitkering. Ten derde staan wij voor een ruimhartig vluchtelingenbeleid, Bed bad en brood zijn basisrechten in Nederland. We moeten mensen in nood kunnen opvangen en beschermen. Gemeenten kunnen instrumenten bedenken om mensen tegemoet te komen als het om armoede gaat.

Ilias Mahtab: de marktwerking zet mensen niet meer centraal, daar ben ik het eens met mevrouw. Dat is een keuze en daar moeten we minder van hebben. We weten goed dat we Irak zijn binnen gevallen en welke box van Pandora we daarmee geopend hebben.

Daniel de Wit: ik heb vanavond een aantal adviezen gehoord en daar moeten we over nadenken. Bijvoorbeeld over de komst van de robotica. Ik ben er niet zo bang voor.

Chris van Dam: we zitten in een zaal met bezorgde en betrokken mensen. Mensen die heel veel kunnen en zich ook kunnen inzetten. Ik doe hier vandaag in de stad mijn deel en benut mijn talent. Het gaat om mensen en om de verbinding tussen mensen. En ik sta voor positiviteit. Het goede overwint. En dat is voor mij heel betekenisvol.

We besteden veel aandacht aan familie en gezin; ook in nieuwe samenlevingsvormen. Wij maken ons zorgen over huiselijk geweld. De overheid moet zich daar wel degelijk mee bemoeien, juist voor de kinderen. We moeten ons daar keihard tegen verzetten.

Stellingen die niet aan bod kwamen vandaag:

- 2) Elke grote stad heeft een ordentelijke opvang voor ongedocumenteerden nodig: Een Bed Bad Brood *en Begeleidings* opvang. Die is er nog steeds niet overal. Het is mensonwaardig mensen op straat te laten zwerven.
- 3) De media spelen een belangrijke en steeds negatievere rol in het beïnvloeden van mensen omtrent hun onbehagen en onlustgevoelens. We willen helemaal niet zo negatief met elkaar omgaan.
- 4) Iedereen wil meedoen, maar velen van ons worden gediscrimineerd bij het zoeken naar werk en bij andere maatschappelijke activiteiten. Nederland is meer racistisch dan we denken
- 5) De verschillen in inkomens zijn veel te groot waardoor ontevredenheid en onrust toenemen. Men vertrouwt een overheid die deze inkomensverschillen toelaat niet meer.

Henk Baars sluit de discussie af en bedankt Marie-Anne van Erp van het MOC. Het publiek, wat in grote getale aanwezig was, wordt bedankt, evenals de politici voor hun actieve inbreng.

Verslag: Elly Burgering